

KUKUBALIWA KWA WATU WALIO NA SHIDA YA AKILI WANAPOPATIKANA KATIKA MAENEO YA UMMA

(Sehemu ya 136 ya Sheria ya Afya ya Akili 1983)

1. Jina la Mgonjwa	
2. Jina la hospitali na wadi	

Je! ni kwanini niko hospitalini?

Umeletwa katika hospitali hii na afisa wa polisi kwa sababu tunajali kuwa unaweza kuwa na shida ya akili na unapaswa kuona na mtaalam wa afya ya akili.

Unawekwa hapa chini ya sehemu ya 136 ya Sheria ya Afya ya Akili 1983 ili uweze kuchunguzwa ili kuona ikiwa unahitaji matibabu.

Je! nitakuwa hapa kwa muda gani?

Unaweza kuwekwa hapa (au mahali pengine ambapo ni salama) kwa muda wa hadi masaa 72 ili uweze kuangaliwa na daktari na mtaalam wa afya ya akili aliyeidhinishwa.

Mtaalam wa afya ya akili aliyeidhinishwa ni mtu ambaye amefunzwa kwa njia maalum kusaidia kuamua ikiwa watu wanahitaji kuwekwa hospitalini.

Ikiwa daktari na mtaalam wa afya ya akili aliyeidhinishwa wamekubaliana kuwa unahitaji kubaki hospitalini, daktari wa pili anaweza kuulizwa akuangalie ili kudhibitisha uamuzi wao.

Wakati huu haupaswi kutoka isipokuwa uambiwe kuwa unaweza kufanya hivyo. Ukijaribu kutoka, wafanyikazi wanaweza kukuzuia, na ikiwa utatoka, unaweza kurudishwa.

Ikiwa madaktari na mtaalam wa afya ya akili aliyeidhinishwa hawajakuangalia kufikia mwisho wa masaa 72, utakuwa huru kuenda. Unaweza kuamua kukaa kama mgonjwa wakujitolea. Lakini ikiwa unataka kuenda, tafadhali zungumza na mfanyikazi kwanza.

Katika kesi yako siku zako 72 zinaisha tarehe:

Tarehe	Saa
--------	-----

Je! ni nini hufanyika baadaye?

Wakati madaktari na mtaalam wa afya ya akili aliyeidhinishwa wamekuona, wanaweza kusema kuwa unahitaji kukaa katika hospitali kwa muda mrefu. Watakuambia hii ni kwanini na ni kwa muda gani. Utapewa kijikaratasi kingine kukuambia ni nini kitakachofanyika.

Ikiwa wataamua kuwa haupaswi kukaa, mtu atazungumza nawe kuhusu ni usaidizi upi unapaswa kupata.

Je! ninaweza kuomba rufaa?

Hapana. Hata ikiwa haukubali kuwa unahitaji kuwa hospitalini, hauwezi kuomba rufaa kinyume na uamuzi wa kukuweka huko chini ya sehemu ya 136.

Je! nitapewa matibabu gani?

Wafanyikazi wa hospitali watakuambia kuhusu matibabu yoyote wanayofikiria unahitaji. Una haki ya kukataa matibabu yoyote ikiwa hautaki. Isipokuwa katika hali maalum, ambazo utafafanuliwa, utapewa matibabu ambayo hukubali.

Kumjulisha jamaa wako wa karibu zaidi

Nakala ya kijikaratasi hiki itapewa mutu ambaye Sheria ya Afya ya Akili itasema kuwa ndiye jamaa wako wa karibu zaidi.

Kuna orodha ya watu katika Sheria ya Afya ya Akili ambao wanachukuliwa kama jama. Kwa kawaida, mtu anayekuja juu kabisa kwenye orodha ndiye jamaa wako wa karibu zaidi. Wafanyikazi wa hospitali wanaweza kukupa kijikaratasi kinachoeleza haya na ni haki gani jamaa wako wa karibu zaidi anazo kuhusiana na utunzaji na matibabu yako.

Katika hali yako, tumeambiwa kuwa jamaa wako wa karibu zaidi ni:

--

Ikiwa hautaki mtu huyu kupata nakala ya kijikaratasi hiki, tafadhali ambia muuguzi wako au mfanyikazi mwingine.

Kubadilisha jamaa wako wa karibu zaidi

Ikiwa haufikirii kuwa mtu huyu anafa kuwa jamaa wako wa karibu zaidi, unawezaomba mtu mwingine achukuliwe kama jamaa wako wa karibu zaidi badala yeke kwenye Korti ya Mkoa.

Wafanyikazi wa hospitali wanawezakupa kijikaratasi kinachofafanua haya.

Barua Zako

Utapewa barua zote unazotumiwa wakati uko kwenye hospitali. Unaweza kutuma barua kwa mtu yeyote isipokuwa mtu aliyesema hataki kupokea barua kutoka kwako. Barua za watu hao zinaweza kuzuiliwa na wafanyikazi wa hospitali.

Kanuni za Kufanya kazi

Kuna Kanuni za Kufanya kazi zinazotoa ushauri kwa wafanyikazi hospitalini kuhusu Sheria ya Afya ya Akili na kutibu watu walio na shida ya akili. Wafanyikazi wanapaswa kuzingatia Kanuni inasema nini wakati wanapofanya uamuzi kuhusu utunzaji wako. Unaweza kuuliza nakala ya Kanuni, ikiwa unataka.

Ninapaswa kulalamika aje?

Ikiwa unataka kulalamika kuhusu jambo lolote linalohusiana na utunzaji wako na matibabu katika hospitali tafadhali ongea na mfanyikazi. Hii inaweza kusaidia kutatua swala hilo. Wanaweza kupa habari kuhusu utaratibu wa malalamishi ya hospitali, ambayo unaweza kutumia kujaribu kutatua malalamishi yako kupitia jambo linaitwa suluhisho za kawaida. Wanaweza pia kukuambia kuhusu watu wengine wowote ambao wanaweza kukusadia kulalamika.

Ikiwa hauhisi kuwa utaratibu wa malalamishi ya hospitali unweza kukusaidia, unaweza kulalamika kwa Tume ya Kujitegemea. Tume hiyo huchunguza jinsi Sheria ya Afya ya Akili inatumika, kuhakikisha inatumiwa vyema na kuwa wagonjwa wanatunzwa vyema wakiwa hospitalini. Wafanyikazi wa hospitali wanaweza kukupa kijikaratasi kinachofafanua jinsi ya kuwasiliana na Tume.

Usaidizi na habari zaidi

Ikiwa kuna jambo lolote ambalo hauelewi kuhusu utunzaji wako na matibabu yako, wafanyikazi watajaribu kukusaidia. Tafadhali uliza mfanyikazi kukufafanulia ikiwa kuna jambo lolote katika kijikaratasi hiki ambalo hauelewi au ikiwa una maswali mengine ambayo kijikaratasi hiki hakijajibu.

Tafadhali uliza nakala nyingine ya kijikaratasi hiki ukitaka kumpa mtu mwingine.